

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 65 (6)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. FEBRUARA 1924.

PATENTNI SPIS BR. 1692.

David Edwards Williams, inž., Cleveland, U. S. A.

Dok na suvu.

Prijava od 8. oktobra 1921.

Væži od 1. aprila 1923.

Pronalazak se odnosi na jedan dok koji se po načinu svoga dejstva može nazvati dok na suvu, koji se gradi na suvu kao pokretno telo, pusti se u vodu, odvijeće do mesta upotrebe i najzad se pomoću bolesti potopiti i to do odredjene dubine, koja je ograničena učvršćenim stubovima na kojima počiva dok u potopljenom stanju. Gornja ivica stubova može imati kos pravac i njena visina može postepeno da raste, tako da dok dobija mali nagib u uzdužnom pravcu i da se po potrebi lako može isprazniti.

Korisno je praviti dok iz jednog jedinog komada koji ima oblik pravougaonog ploveca, čiji je jedan kraj otvoren a može se zatvoriti vratima i čije se dno prostire preko bočnih zidova tako da se nagradi jedan deo dna koji stiče i na kome — kad je dok potopljen — leži natrpana zemlja koja diži dok pod vodom.

Novi dok može se još i sastaviti iz pojedinih delova, nalik na poznate dokove na suvu, i ovi se delovi pre ili posle potapanja spoje medju sobom.

Time što se dok ne postavi jedan fundament koji je tačno podešen prema dnu doka, već počiva na pojedinim stubovima, postiže se povoljno izjednačavanje sila koje dejstvuju na dno i onih koja dejstvuju na bočne zidove.

Crteži prestavljuju način izvodjenja novog doka na suvu u jednom primernu; i to sl. 1 je presek kroz dok, sl. 2 je prelomljen presek.

Kao materijal za pravljenje novog doka korisno je upotrebiti beton. Ceo skelet izlije se u podesnom kalupu, tako da postaje telo iz jednog jedinog komada koje je u glavnom

pravougaonog oblika, čiji kraj odn. krajevi mogu biti otvoreni. Bočni zidovi 1 koji su izradjeni toliko tanki koliko je to moguće, snabdu se na unutrašnjim površinama kako sl. 1 pokazuje stubovima 2 koji su iz jednog komada sa tim zidovima, a na spoljašnjim površinama odgovarajućim stubovima 3, koji su rasporedjeni duž tela u podesnim razmacima. Dno 4 gradjevine ima tako isto srazmerno tanak presek a nose ga nekolika uzdužna rebra 5 i veći broj poprečnih rebara 6, koja podupiru dno od zida do zida i koja leže u istoj poprečnoj ravni sa spomenutim stubovima. Dno 4 proteže se isto tako sa svake strane preko duvarova 1 (sl. 1).

U gotovom stanju doka ili se unutrašnje dno 8 (sl. 1) izlije od betona na samom mestu ili se dno formira od pojedinih ploča. Medjuprostori koji se nalaze izmedju uzdužnih i poprečnih nosača koji se sekut i između glavnog dna 4 i drugog dna 8 mogu dojenje biti popunjeni peskom ili kakvim drugim podesnim materijalom da bi se stvorio dodavani balast. Kljun ladje koja se dovodi u dok dočiva na uobičajenim kolicima 10.

Bitna je celokupna konstrukcija i način sklapanja doka u jednu celinu. Kao što je već spomenuto, dok se sastavlja izvan vode, zatim se pusti u vodu i to iskoristeći njegevu sopstvenu sposobnost plivanja, te da posle na prethodno određenom mestu bude potopljen. Bazen koji je određen da primi dok, ostaje otvoren sa strane otvorene vode, tako da dubljenje bazena može biti izvršeno kao običan rad čišćenja dna od vode, te nije dakle potrebno zatvoriti dotični prostor uvođenjem zidova koji ne propuštaju vodu, kao

što je to kod do sad uobičajenih konstrukcija dokova koji se grade na suvu bilo potrebno. Pošto je dok prispeo nad bazenom koji je za njega određen, potopi se on do željene dubine i na njoj se stalno održava, natovarivši podesnu količinu dodavanog balasta. Kad se bokovi doka nalaze neposredno kraj obale, može se najzad zemlja unositi tako, da ona leži na delovima 7 dna, koji iskače sa strane. Nivo do koga je dok potopljen, određen je sa dva reda stubova 31, koji se sastoje od direkta ili betonskih stubova, koji su utvrđeni ispod bočnih zidova 1 doka u podesnim razmacima. Kao što se vidi iz tačkastih linija sl. 1, mogu biti utvrđeni još i dodavani stubovi 31, koji se tada rasporede ili duž spoljnih bočnih ivica doka ili ma kako drugače.

Radi olakšanja pražnjenja doka s jednog kraja ka drugom, može dok biti postavljen u uzdužnom pravcu sa malim nagibom.

Pronalazak se ne odnosi samo na dokove na suvu, od kojih je jedan kao primer opis-

san u opisu i prestavljen na crtežu, već i na ustave, na delove kanala itd.

PATENTNI ZAHTEVI:

1. Dok na suvu, naznačen time, što se isti gradi na suvu kao pokretno telo, pusti se u vodu, odvijeće do mesta upotrebe i pomoću balasta potopi do određene dubine, koja je ograničena u redovima poredanim čvrstim stubovima na kojima dok u potopljenom stanju počiva.

2. Dok na suvu po zahtevu pod 1, naznačen time, što se sastoji iz jednog jedinog komada u obliku pravouglog ploveca, čiji je jedan kraj otvoren a može se zatvarati vratima (15), i čije se dno prostire preko bočnih zidova (1), tako da se nagradi jedan deo dna (17) koji strči i na kome kad je dok potopljen leži natrpana zemlja koja održava dok pod vodom.

3. Dok na suvu po zahtevu pod 1, naznačen time, što dok u položaju upotrebe ima mali nagib u uzdužnom pravcu.

Fig. 1.

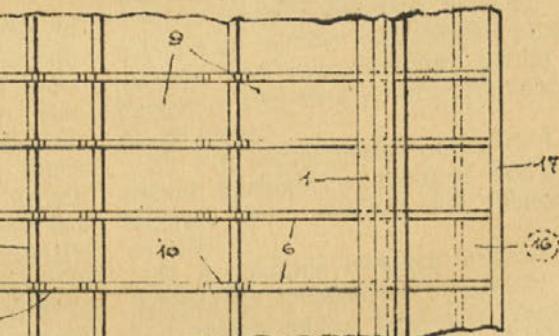
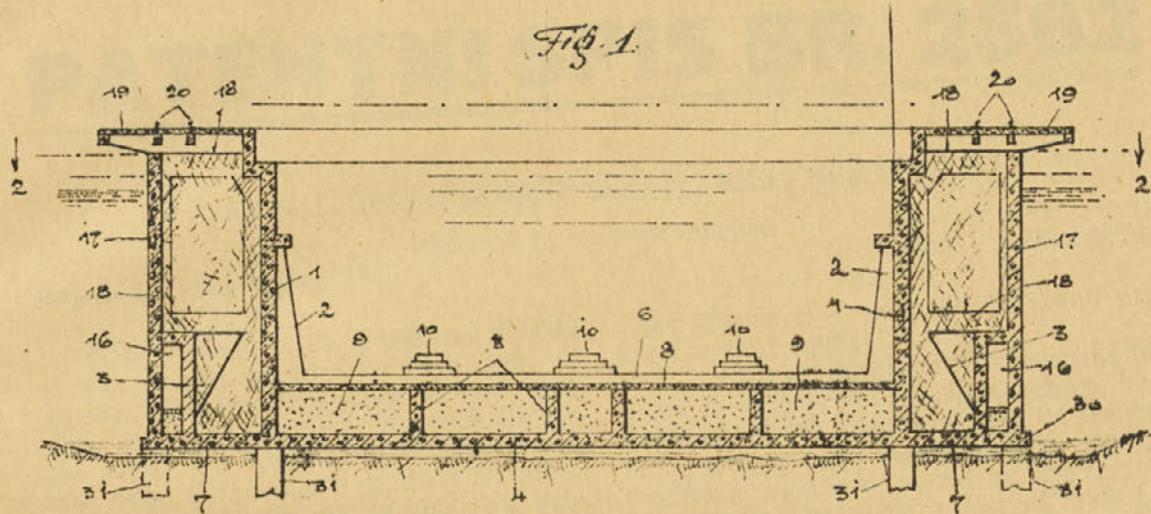

Fig. 2.

